

kompensation for hvileperioder uden for hjemmet enten på jernbanevirksomhedsniveau eller på nationalt plan. På europæisk niveau genforhandles spørgsmålet om antallet af på hinanden følgende hvileperioder uden for hjemmet og om kompensation for hvileperioder uden for hjemmet to år efter underskrivelsen af aftalen. I forlængelse heraf forklarede parterne under forhandlingerne af direktivet, at der ikke med aftalen er pålagt en pligt til at yde kompensation, men aftalen udelukker omvendt heller ikke sådanne lokale eller nationale bestemmelser. Ved kompensation forstås der såvel økonomisk som tidsmæssig kompensation. Aftaleparterne understregede dog, at formålet med aftalen er at beskytte lønmodtagernes sundhed og sikkerhed, og dette mål er vigtigt for fortolkningen af begrebet (kompensation). Samtidig gjorde aftaleparterne det klart, at artikel 4 udelukker mere end 2 hvileperioder i træk uden for hjemmet, da dette var et resultat af indgående forhandlinger. Resultatet af de bebudede europæiske forhandlinger kendes endnu ikke, men vil kunne medføre ændringer i aftalen.

3.4. Pauser:

Hvis en førers arbejdstid overstiger 8 timer, skal den pågældende kunne holde en pause på mindst 45 minutter i løbet af arbejdsdagen, jf. aftalens artikel 5. Hvis arbejdstiden er på mellem 6 og 8 timer, skal vedkommende kunne holde en pause på mindst 30 minutter i løbet af arbejdsdagen. Tidspunktet på dagen og pausens varighed skal være tilrettelagt således, at lønmodtageren reelt kan hvile. Pauserne kan tilpasses i løbet af arbejdsdagen i tilfælde af forsinkelser. En del af pausen skal holdes mellem den tredje og den sjette arbejdstime. Hele bestemmelsen (artikel 5 a) finder dog ikke anvendelse, hvis der er to førere. Ved "fører" forstås der i medfør af aftalens artikel 2, nr. 8, enhver arbejdstager, der fører et lokomotiv. Det øvrige togpersonale skal kunne holde pause på 30 minutter, hvis arbejdstiden overstiger 6 timer, jf. artikel 5 b.

Under forhandlingerne af direktivet oplyste aftaleparterne, at aftalen ikke er til hinder for, at en pause splittes op i flere dele, når dette sker i overensstemmelse med formålet, nemlig at lønmodtageren reelt skal kunne hvile. Til placeringen af en pause mellem den tredje og sjette arbejdstime bemærkede aftaleparterne yderligere, at dette ikke måtte forstås så tvungende, at toget selv ved uforudsete begivenheder skulle gøre holdt, blot for at personalet derved fik sin pause. Dette indikerer altså en vis margin for fleksibilitet ved uforudsete begivenheder, som der ikke er muligt at planlægge sig ud af. Det ses heller ikke at være i strid med formålet, at en mobil lønmodtager

kan holde pause i et kørende tog, når blot lønmodtageren reelt kan hvile.

3.5. Ugentlig hviletid:

Alle mobile lønmodtagere har for hver 7-dagesperiode ret til en sammenhængende minimumshvileperiode på 24 timer ud over de 12 timers daglig hviletid, jf. artikel 6. Alle mobile lønmodtagere har ret til 104 hvileperioder årligt af 24 timer, inkl. 24-timers-perioderene i de 52 ugentlige hvileperioder. Dette omfatter:

- 12 dobbelte hvileperioder (på 48 timer plus den daglige hvileperiode på 12 timer), der omfatter lørdag og søndag
- 12 dobbelte hvileperioder (på 48 timer plus den daglige hvileperiode på 12 timer) uden garanti for, at dette omfatter en lørdag eller en søndag.

Aftalen betyder i et givent år på 52 uger, at den mobile lønmodtager i gennemsnit skal kunne holde 2 fridøgn om ugen (udover den daglige hviletid). Dette giver samlet 104 hvileperioder - af hver 24 timer, hvor der dog i beregningen korrigeres for perioder med ferie. Aftaleparterne oplyste således under direktivforhandlingerne, at hvis en mobil lønmodtager har 4 ugers ferie, arbejder lønmodtageren reelt 48 uger og har herefter ret til 96 hvileperioder. Over 52 uger svarer dette til:

- 12 uger om året, hvor lønmodtageren har ret til 60 sammenhængende timers hvil, der omfatter lørdag og søndag og
- 12 uger om året, hvor lønmodtageren har ret til andre 60 sammenhængende timers hvil uden garanti for, at disse placeres en lørdag eller en søndag.

Aftaleparterne oplyste, at lønmodtageren i de resterende uger mindst har ret til 36 timers sammenhængende hvil, dog samlet i gennemsnit ret til 36 + 24 timers hvil pr. uge. Selv om hver mobil lønmodtager har ret til i gennemsnit at holde 2 fridøgn pr. uge over et år, garanterer aftalen kun i en specifik uge en minimumshvileperiode på 24 timer (fridøgn) + den daglige hviletid på 12 timer, i alt 36 timer.

Hvor en ansættelse løber i mindre end et år, vil aftalen gælde pro-rata. Aftaleparterne bemærkede hertil, at nærmere regulering af tilfælde, hvor en lønmodtager i mindre end 1 år er beskæftiget med interoperable tjenester, ordnes nationalt.

3.6. Køretid:

Ifølge artikel 7 er køretiden begrænset til ni timer ved dagarbejde og otte timer ved natarbejde mellem to daglige hvileperioder. Den maksimale køretid må dog højst udgøre 80 timer i en 2-ugersperiode. Ved "køretid" forstås der i medfør af aftalens artikel 2, nr. 9,